

TAJNA KNJIGA

ISIDORA BJELICA

■ Laguna ■

Copyright © 2008 Isidora Bjelica
Copyright © 2008 ovog izdanja, LAGUNA

Svaka sličnost sa stvarnim likovima je namerna...

*Isidora Bjelica
Leta gospodnjeg 2008., 15. 7.*

Sve što ste mislili o ovome svetu u vremenima najveće depresije blago je... Sve što ste sumnjali da se dešava tajno dok ste gledali javne dogovore, promocije, linčeve, veličanja, preoptimistično je...

Sve što ste mogli i da posumnjate u najgorim snovima zapravo je mnogo, mnogo gore nego što ste sumnjali...

Ova knjiga je na neki način moja poslednja knjiga, jer se posle nje više ne mogu pisati druge knjige. To je knjiga koja nikada ne bi mogla biti objavljena sa pravim imenima i podacima, a veliko je pitanje šta će biti i ovako. U svakom slučaju, biće zanimljivo posmatrati šta će se dešavati sa mnom, sa rukopisom, sa čovekom koji mi je otkrio tajne, sa ljudima koji će se prepoznati....

Ovaj rukopis je ipak pokušaj da se najmračniji deo naše stvarnosti, naše kulture, naše istorije beščašća ne sakrije od stvarnosti...

Ovo je knjiga tajni i knjiga istine, koja je bila dostupna samo retkima, ovako tajne ulaze u javnost, a naše društvo se oslobađa velike muke i laži...

Sve što sledi jeste priča koju sam posle puno premišljanja ipak rešila da podelim sa vama, dragi moji čitaoci, jer uprkos svemu još uvek verujem u moć istine...

Pre tačno šesnaest meseci na moja vrata je došao oniži, mršav čovek, koji je bio pokisao i uplašen...

Mislila sam da je prosjak ili ludak, ali ipak sam otvorila vrata, jer sam tih dana očekivala jednu važnu pošiljku, a videla sam da on drži neko pismo ispod ruke...

Stajao je zbunjen i gledao u mene sasvim tamnim i ugaslim očima...

– Poštovanje – rekao je i izgovorio svoje ime...

Nisam ga puštala u stan, izgledao mi je ipak suviše izbezumljeno i ludo, zaljubljeno, zbrkano, uplašeno...

– Recite, kako mogu da vam pomognem? Čistite bubašvabe, naplaćujete dugove za kablovsku, čistite kirbijem ili nudite šerpe i putovanja...?

Gledao me je oprezno i stalno se osvrtao...

– Ne, ne, ništa od toga – rekao je i za to vreme se tri puta okrenuo da vidi ima li nekoga na stepenicama. – Ja imam jedan rukopis i voleo bih, tačnije molio bih da to pročitate...

– O, ne zaboga, samo to ne, moj život se pretvara u agoniju, u ovoj zemlji svi pišu, a niko ne čita... Vi

ne razumete, ja sam zatrpana ljudima koji imaju ideju da postanu pisci, oni misle da je to lepo i profitabilno, non-stop mi šalju proklete rukopise, a to je strašnije nego da sam u žiriju za neku nagradu, mene niko ne plaća za to, ja nemam vremena, ja prosto ne mogu više to da čitam – rekla sam i krenula da zatvorim vrata, ali muškarac je gotovo profesionalnim potezom to sprečio i uneo mi se u uho...

– Mislim da ne razumete dobro. Ovo nije rukopis, ovo je prepis. Čitajući ono što ste pisali, znajući sve ono što ste radili i u šta ste verovali ja sam siguran da će vam to biti najzanimljivije štivo koje ste čitali...

Ubacio je kovertu u moj stan i sjurio se niz stepenice... Gledala sam zapanjeno za njim dok me miris kuvanih paprika koji je dolazio iz prizemlja ne natera da zatvorim vrata...

Svakakve ambiciozne pisce sam sretala, ali nikada mi još niko nije ubacivao rukopis kao kašikaru...

Njegove tamne, ugašene oči titrale su pred mojim još satima, ljudi koji imaju strah u sebi emituju neku neverovatnu frekvenciju koja generiše samo uzbuđenje i osećaj da se dešava nešto važno...

Htela sam da pogledam šta je unutra, ali odvukao me je jedan telefonski poziv, plač deteta, ručak...

Tako se debeli žuti koverat danima vukao po stanu i premeštao sa jednog mesta na drugo...

Tek posle dvadesetak dana, kada sam u dosadi po kišnom danu ležala i gledala po sobi, ugledah ga i bez preterane nade otvorih...

Ono što sam otvorila, ono što sam videla jeste rukopis koji sledi i koji vam, dragi moji čitaoci, predstavljam uz primerenu obradu ali ne i doradu...

Ja sam M. P. Verovatno ste zapanjeni što se vama obraćam, ali nemam kome drugome.

Kao zaposleni inspektor u trećem odeljenju Državne bezbednosti imao sam na uvid razne dosjee slavnih, poznatih, uglednih i najuglednijih... Za deset godina, koliko se nalazim na tom mestu u toj službi, pročitao sam sve i naučio napamet skoro sve tajne podatke o našim umetnicima, piscima, slikarima, akademikima, novinarima, istoričarima, pesnicima, muzičarima, glumcima, rediteljima... Znao sam napamet njihove strasti, poroke, ljubavne veze, ucene, pronevere, tuge i obmane...

Kako je moj zadatak bio da stupam u kontakt i vrubujem neke od njih, imao sam kompletan pristup svim dosjeima naše intelektualne elite. Podrazumevate da neki od fajlova sežu još od Drugog svetskog rata, jer su neki od njih tada podržavali Gestapo i naglom posleratnom abolicijom su postali saradnici tajne policije... To su fajlovi iz najmanje osam decenija, čijim sam pregledom dobio detaljan uvid u to šta se zaista dešavalo u jugoslovenskoj, srpskoj kulturi i ko su ljudi koje smo učeni da volimo, poštujemo, slavimo...

Osam, devet godina, obučen da sve trpim, trpeo sam, ali jednoga jutra, baš kada sam pročitao dosje o jednom našem književniku koga su tih dana sahranjivali u aleji zaslužnih, nisam više mogao... Bio sam bolestan, trajno oboleo od gadosti, od užasa, od niskosti, od laži, od najstrašnije obmane koja je bila oko mene kao zavera ćutanja...

Ne očekuje se od policajca da je osjetljiv na laž, na ucenu, na obmanu, na smrad prodanih duša, ali mogu vam izgledati kao potpuno nenormalan – ta stvar mi ne bi smetala da su u pitanju političari, pa čak ni biznismeni, tajkuni, manekenke, pevačice, ali umetnici i umetnost bili su poslednja oaza mojih zabluda o lepoti i čistoti...

Danima sam udubljen u te dosjee proučavao gde se desio problem, zašto su postali takvi, kada su prodali dušu đavolu, a telo Službi, ali nekada to nije bilo moguće shvatiti... Neki su padali zbog obesti, neki zbog novca, neki zbog dece, ljubavnika, porodice, droge, taštine, nagrada, sujete... Većina ih nije ni primetila da je đavolu prodala dušu... Ne, to je najčudnije od svega, oni su verovali u slike koje je Služba stvarala o njima, u iluziju u kojoj su bili glavni glumci, u obmanu koja je trajala decenijama bez šanse da se ikada završi...

Gledao sam izbezumljeno čitanke moje dece, TV dnevnike, hodao alejom velikana suočen sa jezivom istinom da je sve laž... Strašna laž u kojoj su najgori svodnici, kurve, izdajnici, šifranti, doušnici, pervertiti pretvoreni u stubove naše kulture...

Mislilo sam da će promene u vlasti doneti obznane ovih tajni, ali danas sam sasvim siguran da ovi podaci

neće biti otvoreni javnosti bar još sto, sto pedeset godina, a tada ćemo svi biti mrtvi, a mnoge istine će biti potpuno nevažne i suvišne, rečju sasvim nepotrebne...

*Predajem vam ove tekstove u nadi da ćete naći načina da ovo dođe do javnosti. Iskreno, mislim da su ime-
na i nevažna, važne su priče, jezive, čudne, brutalne, zastrašujuće priče o dubinskom nemoralu i ogromnoj, nabubreloj laži koja je oko nas...*

Sasvim sam siguran da nije ni u čijem, a najmanje u nacionalnom interesu da ove tajne ostanu tajne. Podsetiću vas da su sve evropske zemlje, pa i one u okolini, otvorile tajne dosjee svojih umetnika, ali u Srbiji se to iz nekog razloga neće dogoditi...

Od vas tražim da ovu građu, da ove priče tretirate kao poklon koji vam daje jedan policajac koji je voleo da čita knjige, koji je voleo da ide na izložbe i koncerte, koji je verovao u slobodu javne reči i pravo na informaciju... Imate puno pravo i slobodu da od njega radite šta hoćete, pa čak i da se pravite da ga nikada niste videli...

S poštovanjem i nadom da ćete ovo pročitati,

M. P.

BREVIJAR SRPSKIH OBMANA

Da, da, to je pisalo na rukopisu ispred mene – „Brevijar srpskih obmana“... Tek tada videh da je to pravi udbaški brevijar tajnih dosjea, vrednih prepisa koje je ovaj mučenik sačinio, prava, nikad dostupna lektira o našim velikanima... Sve ono što sam pretpostavljala, ali što nisam ni sanjala, bilo je tu, crno na belo, belo na crno, potvrda svih, ali svih mojih najcrnijih slutnji o laži koju smo živeli...

Da stvar bude neverovatna, da priča bude potpuna, priroda je bila poslednji obruč zaštite ovih lažova, od tada sumnjam i da etar radi za tajne službe... Dakle, baš kada sam bila u žaru otkrića da mi se najzad desilo nešto šokantno i uzbudljivo i da je preda mnom najveće blago, moj dvostruki veliki prozor se otvorio i počela je jeziva oluja... Strašan vetar ulete u moju dnevnu sobu, obori i polomi čajnik, dve carigradske staklene čašice za čaj, pepeljaru od oniksa iz Meksiko Sitija, a papiri se razleteše na sve strane... Bukvalno su leteli levo, desno, gore, dole... Gledala sam u neverici šta se dešava... Žuti, beli, roskasti papiri od kojih je bio sačinjen ovaj neobičan rukopis bukvalno su bili na sve

strane pobacani... Zatvorih prozor, ali bilo je kasno... Paginacije nije bilo, više nikada, ali nikada neću znati kako su bili složeni... Jurcala sam po stanu kupeći vlažne, zaprljane papire i slagala ih... Osetih očajanje, a onda, navikla na gubitke, na probleme, na podmetačine palog sveta, prosto odustah od tuge... Skupljala sam rukopis kao što se skuplja pokidana ogrlica bisera... Zavlačila se ispod kreveta... Tada ugledah da je jedno pet papira već bilo napolju, na krovu, i da su po njima čučali golubovi...

Možda su ovako pomešani kao karte ovi dosjei dobili pravi smisao... Uključih TV i vidoh bivšeg prijatelja kako, potpuno ćelav i propao, kenja uveren u svoju solipsističku misao... Uspeo je u svetu na talasu političke korektnosti, samo on zna kako mu je loše, ostali, koji nisu videli belog sveta pa ne znaju šta znači „uspeti na talasu pljuvanja svojih bivših bližnjih“, neka veruju da mu je dobro... Pričao je i pričao i pričao, beskrajno kenjao, sasvim uveren da je u pravu... Ta uverenost održavala mu je mozak u onom stanju hiberniranosti, ostatak tela se nije dao, on je ubrzano trulio, izgledao je kao da ima šezdeset pet godina i reklamirao je neku svoju knjigu u kojoj je tvrdio da je naš zajednički prijatelj, bivši profesor, organizovao logore u Bosni... Bila sam zgrožena, šta je cena uspeha u svetu, zar se mora ići tako daleko... Da bi mu bilo lakše, on veruje da je to istina, zašto da ne, zašto ne bi nesrećni šekspirológ koji nije imao nikakve veze sa logorima u njegovoj verziji bio monstrum za potrebe njegove odurne, politički profitabilne kulture... Koliko je literarnih netalenata uspelo na talasu političkih potreba i korektnosti?